

Ēka Bauskā, Baznīcas ielā 12

Arhitektoniski mākslinieciskā inventarizācija

Pasūtītājs:	Biedrība "Baznīcas 12" reģistrācijas Nr. 40008284722 Baznīcas iela 12-6, Bauska, Bauskas novads, LV-3901 e-pasts: baznicas12@inbox.lv tālrunis: 26871082, Inguna Vidiņa
Izpildītājs:	SDV Ina Līne reģistrācijas Nr. 11116412087 Biržu iela 10-14, Bauska, Bauskas novads, LV-3901 e-pasts: inline@inbox.lv tālrunis: 29129916

1.	Ievads	3. lpp.
2.	Ēkas vēsture un būvvēsture	4. lpp.
3.	Apjoms, konstrukcijas, fasādes	11. lpp.
	Pamati, virspamati, pagrabs	13. lpp.
	Fasādes	16. lpp.
	Jumta konstrukcija, jumta segums	21. lpp.
4.	Plānojums, interjera apdares elementi	30. lpp.
5.	Būvgaldniecības izstrādājumi	33. lpp.
	Durvis	33. lpp.
	Logi	35. lpp.
6.	Apkure	38. lpp.
7.	Secinājumi, rekomendācijas	39. lpp.
8.	Pielikumi	41. lpp.

Ēka Baznīcas ielā 12 atrodas valsts nozīmes pilsēt būvniecības pieminekļa “Bauskas vecpilsēta” (valsts aizsardzības Nr. 7425, Kultūras ministrijas 1998. gada 29. oktobra rīkojums Nr. 128) aizsardzības zonas teritorijā.

Būve kopumā ir saglabājusi 19. gadsimta beigās izveidojušos apjomu un daļu oriģinālo būvkonstrukciju, tomēr laika gaitā, īpaši remontdarbu un pārplānošanas rezultātā, ēka zaudējusi vairumu autentisko elementu. Būtiski oriģinālo substanču un informācijas zaudējumi notikuši padomju laikā, kad netika pietiekami respektēta ēkas vēsturiskā vērtība.

Lai noskaidrotu, kādas autentiskās būvkonstrukcijas un vēsturiskās apdares detaļas ēkā ir saglabājušās, veikta konkrētā arhitektoniski mākslinieciskā inventarizācija. Tā pasūtīta saistībā ar plānoto jumta seguma renovāciju, un tās pasūtītājs ir biedrība “Baznīcas 12” un ēkas iedzīvotāji.

Saskaņā ar Bauskas novada domes 2023. gada 26. oktobrī apstiprinātajiem saistošajiem noteikumiem Nr. 20 Bauskas vecpilsētas aizsardzības zonā esošajai vēsturiskajai apbūvei pirms būvdarbu uzsākšanas jāveic arhitektoniski mākslinieciskā inventarizācija.

Inventarizācijas mērķis ir konstatēt, fiksēt un novērtēt saglabājušos autentiskos elementus, kā arī sniegt rekomendācijas šo elementu saglabāšanai, restaurācijai un renovācijai.

Inventarizācijas organizācija un norise

Inventarizāciju pēc iedzīvotāju iniciatīvas pasūtīja ēkas apsaimniekotājs – biedrība “Baznīcas 12”, noslēdzot vienošanos ar SDV Mg. art. Inu Līni.

Darbi tika veikti 2025. gada septembrī un oktobrī, kā konsultantu piesaistot Mg. art. Daini Bruģi, kurš piedalījās gan objekta izpētē dabā, gan tā fotofiksēšanā.

Atsevišķu vēsturisku faktu precizēšanā palīdzēja mājas iedzīvotāji Inguna Vidiņa, Andris Stašāns un Mirdza Biguze.

Inventarizācijas laikā tika apsekotas ēkas fasādes un iekštelpas (pēdējās – daļēji).

Inventarizācijas atskaides saturs un forma

Inventarizācijas rezultāti apkopoti vienā sējumā, kas sagatavots divos eksemplāros – pasūtītājam un izpildītājam. Pasūtītājam iesniegtajam sējumam pievienots inventarizācijas teksts un attēli arī digitālā formātā.

Sējuma struktūru veido pa nodaļām kārtots teksts ar saturiski atbilstošām ilustrācijām – fotoattēliem ar komentāriem, digitāli sagatavotiem zīmējumiem un plāniem-shēmām, kas atspoguļo izpētes rezultātus un secinājumus.

Pētniecības metodes: vēsturisko, ikonogrāfisko un dokumentālo avotu apkopošana; vizuālā apsekošana un fotofiksācija; atradumu kartēšana un fiksācija.

Ēka Baznīcas ielā 12, skats Baznīcas ielas puses fasādēm. 2025. gada foto

Apbūvi adresē Baznīcas ielā 12, Bauskā, veido divas ēkas, kas atrodas uz viena gruntsgabala – dzīvojamā māja (kadastra Nr. 40010030090001) un tās pagalmā esošā saimniecības ēka (kadastra Nr. 40010030090003). Vienstāva dzīvojamo ēku, pielāgojoties ielas konfigurācijai, veido divi platā leņķī savienoti apjomi (inventarizācijas ietvaros saukti par Z un D apjomu), un tās garākā fasāde orientēta pret Baznīcas ielu.

Ēkas D apjoma orientācija gandrīz precīzi atbilst debespusēm, bet ZR-DA virzienā pagrieztā ēkas Z daļa, lai inventarizācijas ietvaros vienkāršotu aprakstus, tā saukta par D apjomu.

Nosacīti arī visas ēkas garākās fasādes apzīmētas kā A un R fasādes, bet gala fasādes – kā Z un D fasādes. Dzīvojamā ēka šobrīd sadalīta piecos dzīvokļu īpašumos, dzīvokļi daļēji privatizēti.

Aerofoto, kurā redzams ēkas novietojums gruntsgabalā un tās orientācija pēc debespusēm.

Vēsturiskajos Bauskas pilsētas plānos redzams, ka 1797. gadā konkrētajam zemes gabalam nav atsevišķa numura. Pēc gruntsgabalu numuru revīzijas 1868. gadā tas ieguva Nr. 180, kāds šim gruntsgabalam saglabājās līdz pat 20. gadsimta 40. gadiem.

Ēkai līdz 1940. gadam bija kopīga adrese ar tagadējo ēku Baznīcas ielā 14, un tā bija Lielā Baznīcas iela 7. Lai ēkas atšķirtu, iespējams, tika lietota numerācija 7/1 un 7/2.

No 1940. līdz 1941. gadam ēkas adrese bija Sarkanarmijas iela 7, no 1940. līdz 1945. gada – Lielā Baznīcas iela 7, no 1945. līdz vismaz 1976. gadam – Sarkanarmijas iela 7. Spriežot pēc situācijas 1987. gada Bauskas pilsētas kartē, ēkas numerācijas jau tolaik varēja būt mainīta uz Nr. 12, bet kopš 1995. gada tās adrese ir Baznīcas iela 12.

Ziņas par ēkas vēsturi

Precīzs ēkas celšanas gads publicētajos materiālos nav atrodams, tāpēc, lai precizētu būvniecības laiku un ēkas projekta autoru, būtu nepieciešamas plašākas arhīvu materiālu studijas, kādas inventarizācijas formātā veikt nav paredzētas.

Līdz 19. gadsimta trešajam ceturksnim apbūve pašreizējās ēkas vietā nav bijusi.

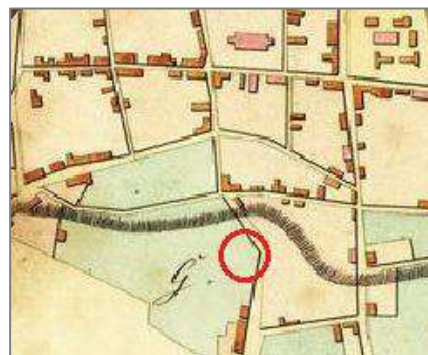
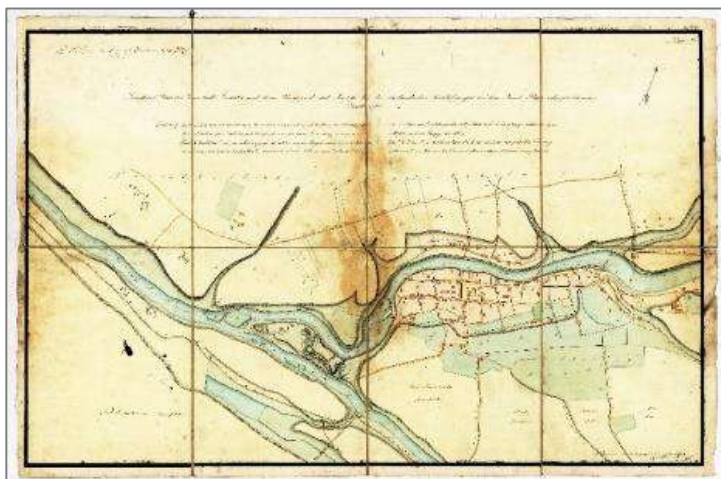
To apliecina 18. gadsimta beigās – 19. gadsimta 1. pusē (1797. g., 1811. g., 1840. g., 1848. g.) tapušie Bauskas pilsētas plāni, kuros inventarizējamās ēkas vietā apbūve nav fiksēta.

Heinriha Johana Krāmera 1797. gadā zīmētais Bauskas pilsētas plāns, fragments.

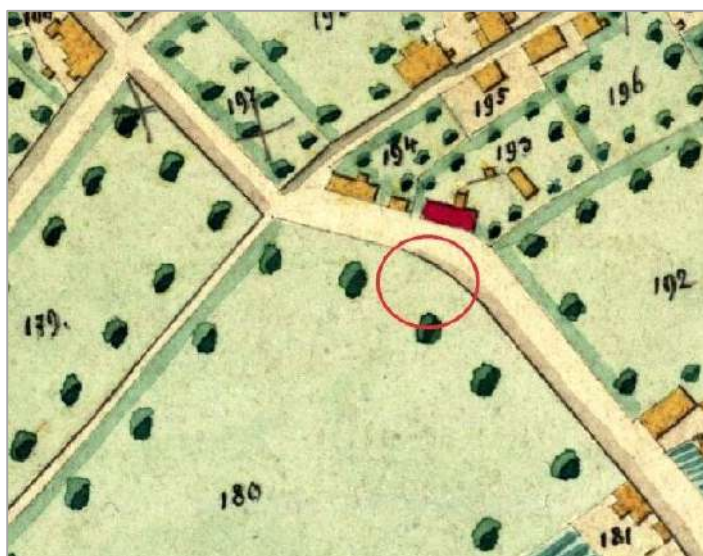
Redzams, ka konkrētajā vietā ēku nav, teritorija saukta par koku dārzu (*Baumgarten*).

LNA LVVA, 1679. fonds, 156. apraksts, 111. lieta

1840. gada Bauskas pilsētas plāns – kopskats un fragments ar konkrēto gruntsgabalu.

LNA LVVA, 6828. fonds, 2. apraksts, 454. lieta, 43. lapa

1882. gada Bauskas plāns – kopskats un fragments ar konkrēto gruntsgabalu.
LNA LVVA, 1679. fonds, 156. apraksts, 106. lieta

Arī 1899. gada Bauskas pilsētas plānā gruntsgabalā Nr. 180 apbūve nav iezīmēta.

1899. gada Bauskas plāna fragments ar konkrēto gruntsgabalu.
Šī Bauskas plāna augša, atšķirībā no visiem pārējiem, orientēta uz D, nevis Z, kā parasti kartogrāfijā, tātad, otrādi.
LNA LVVA, 544. fonds, 1. apraksts, 7976. lieta

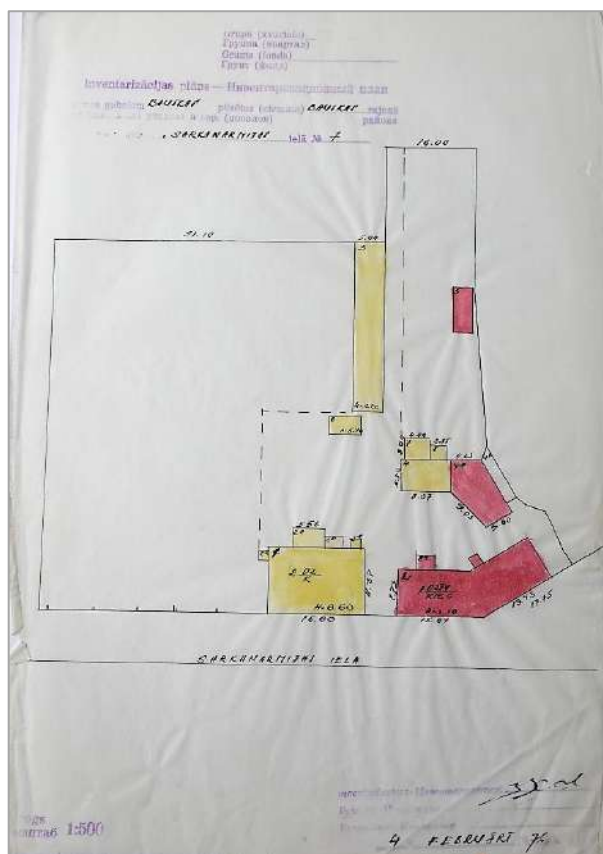
Tomēr pēdējā kartē ietvertā informācija jāvērtē ar zināmu piesardzību, jo ir zināms, ka gruntsgabala Nr. 180 iespējamais īpašnieks – kāds H. Olmans – domājams Bauskas Vecajos kapos apbedītais Heinrihs Olmans (*Heinrich Ollmann*, 1845–1897) – jau 1882. gadā bija pasūtījis dzīvojamās ēkas projektu, un 1888. gadā šī ēka jau bija uzcelta.

Senākais attēls, kurā māja redzama, ir Oskara Emīla Šmita (1839–1913) uzņemta fotogrāfija Latvijas Nacionālā vēstures muzeja krājumā. Precīzs tās datējums gan nav zināms, taču ļoti ticams, ka foto tapis laikā, kad O. E. Šmits bija Bauskas apriņķa skolu inspektors, proti, laika posmā starp 1882. un 1890. gadu. Fotogrāfijā aiz augsta dēļu žoga redzama ēkas Baznīcas ielā 12 no ķieģeļiem mūrētā ziemeļu fasāde ar divām logailām pirmajā stāvā un salīdzinoši lielu logailu jumtgalē. Visas trīs logailas ir aiznaglotas ar dēļiem, kas ļauj pieņemt, ka attēla tapšanas brīdī ēkas būvniecība vēl nebija pilnībā pabeigta, tāpēc tās celtniecību var datēt ar 20. gs. 80. gadu beigām.

Oskars Emīls Šmits. Lielā Baznīcas iela Bauskā. Foto, starp 1882. un 1890. gadu. *LNVM, neg. nr. 38516*
Ar sarkanu apli iezīmēta tātālūmā redzamās ēkas Baznīcas ielā 12 Z gala fasāde.

Senākais apzinātais plāns, uz kura ēka attēlota, ir 1948. gadā ēkas tehniskās inventarizācijas ietvaros radītais uzmērījums (1. stāvs un pagrabstāvs), kas vēlāk pārapsiprināts un nedaudz rediģēts, bet hronoloģiski nākamais – 1973. gadā izgatavotais plāns D apjoma bēniņstāva dzīvokļa izbūvei. Vecākā šobrīd pieejamā liecība par ēku novietojumu gruntsabalā ir 1976. gadā sastādītais plāns. Visi minētie plāni glabājas biedrības “Baznīcas12” lietvedībā.

Ēku izvietojums gruntsgabalā 1976. gadā.
Situācijas plāns biedrības
"Baznīcas 12" lietvedībā

Baznīcas ielas apbūve smagi cieta Otrā pasaules kara laikā, kad tika sagrauta liela daļa ēku tagadējo pāra numuru pusē. Ievērojami bojāta tika arī ēka Baznīcas ielā 12.

Padomju periodā ēkas pirmajā stāvā atradās pieci mazi, nelabiekārtoti dzīvokļi, pārsvarā ar vienu vai divām istabām un virtuvi. Ēkā tolaik nebija ne ūdensvada, ne kanalizācijas.

1973. gadā tika veikta apjomīgāka ēkas pārbūve – ēkas dienvidu apjoma bēniņu stāvā izbūvēts divstābu dzīvoklis ar virtuvi un logiem uz pagalma pusi. Lai iedzīvotāji varētu nokļūt jaunajā dzīvoklī, pie ēkas dienvidu gala fasādes tika uzcelta koka piebūve ar koka kāpnēm un augšdaļā ierīkota tā dēvēto "sauso tualeti". Dzīves kvalitāti ēkā kopumā tas būtiski neuzlaboja – māja joprojām nebija pieslēgta ne ūdensvadam, ne kanalizācijai. Minētās pārbūves laikā izmaiņas piedzīvoja jumta segums, kurā vēsturiskos dakstiņus aizstāja azbestcimenta loksnes.

2019. gadā tika izstrādāts projekts, kurā bija paredzēti darbi dzīves apstākļu uzlabošanai, neliela telpu pārplānošana, kā arī esošās ķieģeļu piebūves pagalma pusē (vējtvera) pārplānošana un paplašināšana. Tā kā ēka atrodas tikai Bauskas vecpilsētas aizsardzības zonā, nevis vecpilsētas teritorijā, līdz šim tā nav vērtēta kā kultūrvēsturiski nozīmīga celtnie. Tas nozīmē, ka mantojuma kontekstā tā nav tikusi ne apsekota, ne fotografēta.

Ziņas par mājas un zemes gabala īpašniekiem

1789. gada Bauskas kartē redzams, ka gruntsgabals, kurā vēlāk uzcelta pētāmā ēka, tolaik saukts par koku dārzu. Kas bijis tā īpašnieks, nav zināms.

1875. gadā viss lielais gruntsgabals ar Nr. 180 piederējis Dorotejai Fetcerei¹.

¹ Курляндские губернские ведомости = Kurländische Gouvernements Zeitung. Officieller Theil. (10.09.1875). Jādomā, Doroteja Šarlote Jūlija Fetcere (*Dorothea Charlotte Julie Fetzer*, 1844–1898), vēlāk precējusies Štēbena (*Staben*).

1882. gadā Bauskas būvmeistars Vilhelms Kohs (1840–1902) izstrādājis projektu ēkai, tagad Baznīcas iela 14, kuru pasūtījis Heinrihs Olmans (1845–1897). Publiski pieejamajos, publicētajos avotos ziņas par to, vai viņš bijis arī zemes gabala īpašnieks, nav atrastas. Ēka arī visai drīz uzcelta, jo 1888. gada presē minēts, ka Olmaņa kunga mājā praktizējis ārsts L. V. Krūze (*L. W. Kruse*).²

Zināms, ka arī 1912. gadā visai liels zemes gabals bijis viens īpašums un piederējis Bauskas pilsētas skolas pārzinim, nozīmīgam Bauskas sabiedriskajam un kultūras darbiniekam Jānim Žibeikam (1864–1940). Iespējams, ka viņš to iegādājies 1910. gadā³, jo tieši šajā gadā izdotas obligācijas uz šo īpašumu. Jādomā, ka arī ēka ar tagadējo adresi Baznīcas ielā 12, kura atrodas uz šī paša zemes gabala, bijusi viņa īpašumā. Kad tieši uzcelta šī celtnē, nav zināms, bet, kā liecina sludinājumi vietējā presē, tā iecerēta un arī lietota kā izīrējamu dzīvokļu māja.

Pašvaldības valdījumā ēka nonākusi 1940. gadā. 1940. gada 16. oktobrī pilsētas vecākā Jāzepa Leitāna parakstītā rīkojumā⁴ par īpašumiem, kas pārgājuši Bauskas pašvaldības pārraudzībā (nacionalizēti) minēts, ka īpašums, tajā laikā ar adresi Sarkanarmijas ielā 7, piederējis J. Žibeika mantiniekiem.

Padomju laikā ēka tika izmantota kā vairāku dzīvokļu dzīvojamā māja.

Bauskas muzeja krājumā saglabājušās divas fotogrāfijas, kurās redzams, kāda pētāmā ēka izskatījās neilgi pēc Otrā pasaules kara.

Ēkas Baznīcas ielā 12
fragments (priekšplānā).
20. gs. 50. gadu foto
Bauskas muzejs

Pēc Latvijas neatkarības atgūšanas daļa ēkā esošo dzīvokļu privatizēti.

² Zeitung für Stadt und Land, Nr.172 (31.07.1888)

³ Valdības Vēstnesis, Nr.267 (22.11.1920), Zemgalietis, Nr.58 (12.03.1921)

⁴ Zemgales Komunisti | Jelgava, (10.18.1940)

Ēkas Baznīcas iela 12 kopskats no Baznīcas ielas puses.
2025. gada foto

Pašreizējais ēkas Baznīcas ielā 12 apjoms kopumā saglabājies tāds pats, kāds tas bija tūlīt pēc tās uzcelšanas 19. gadsimta 80. vai 90. gados. Ēka ir izstiepta taisnstūra formas vienstāva neapmestu ķieģeļu mūra celtne ar viegli lauztu konfigurāciju, kas atkārtο zemesgabala robežu – Baznīcas ielas līniju. Ēka celta uz dolomīta-laukakmeņu pamatiem un orientēta ar garāko fasādi pret Baznīcas ielu.

Jumta stāva izbūve ēkas pagalma pusē veikta 20. gadsimta 70. gadu sākumā, kā tas fiksēts ēkas uzmērījumos 1973. gadā. Pēdējā pārbūve veikta 2020. gadā, kad pagalma pusē paplašināts un pārbūvēts vējtveris – ieejas dzīvokļos Nr. 8 un Nr. 6.

Būve stilistiski raksturojama kā ļoti vienkāršs un provinciāls piemērs tā sauktajam “ķieģeļu stilam” (vienam no historisma formālajiem virzieniem), kad ēku fasādēs tiek demonstrēts neapmestu ķieģeļu mūrējums un kā dekoratīvi akcenti izmantotas no ķieģeļiem “izliktas” detaļas – dzegas, sandriki, izvirzīti ēkas stūri un dekoratīvas joslas. Latvijas mazpilsētās šis stilistiskais virziens bija īpaši populārs 19. gadsimta beigās – 20. gadsimta sākumā, kad šādas ēkas celtas arī Bauskā (vairākas no tām – Rīgas ielā, piemēram, Rīgas 69, Rīgas 37, Rīgas 63, Rīgas 43, Rīgas 25).

Ziņas par ēkas Baznīcas ielā 12 arhitektu vai būvmeistaru publicētajā literatūrā nav atrodamas, un to precizēšanai nepieciešamas padziļinātas studijas arhīvos glabātajos nēpublicētajos materiālos.

Konkrētās ķieģeļu mūra ēkas (ķieģeļu izmēri: $26 \times 7 \times 11,5$ cm) fasādes rotā virs logailām izmūrēti vienkārši sandriki, zem logailām izvirzītas ķieģeļu palodzes, vairāku pakāpju dzega zem ēkas jumta līnijas, kā arī pārejai no cokola uz stāva sienas daļu izmantotu josla, ko veido ķieģeļi ar vienu noslīpinātu stūri. Ēkas ārsienas būvētas no divām atrautām ķieģeļu kārtām, starp tām atstājot gaisa šķirkārtu.

Skats no augšas uz gaisa šķirkārtu ēkas R ārsienā (logailā L5).
2025. gada foto

Ēkas pirmo stāvu sedz apmests koka pārsegums un koka jumta konstrukcija. Pilsētas ūdensvads un kanalizācija ēkā ierīkoti ap 2019. gadu. Pirms tam t. s. sausā tualete atradās mājas pagalma puses piebūvē, kā arī D gala koka piebūvē (bēniņu dzīvoklim). Sākotnēji ēkas pagalmu no Baznīcas ielas norobežoja augsta koka sēta un šāda paša materiāla vārti, kas bija uzstādīti starp vienā gruntsgabalā esošajām ēkām (tagad Baznīcas 14 un Baznīcas 12) un vēl redzami 20. gadsimta 50. gadu fotogrāfijās.

Viens no 20. gs. 50. gadu foto, kurā redzami koka vārti starp abām gruntsgabala Nr. 180 ēkām.
Bauskas muzejs

Pamati, virspamati, pagrabs

Ēkai ir mūrēti akmens pamati un augsti virspamati. Baznīcas ielas (A) fasādē virspamati mūrēti no laukakmeņiem un rotāti ar kaļķu javā iestrādātiem sīkākām, krāsā tumšākiem akmentiņiem, veidojot vizuāli izteiksmīgu plakni. A fasādē virspamatu daļā veidotas dekoratīvas, no ķieģeļiem izmūrētas un logailas imitējošas nišas, no kurām tikai vienā ierīkots neliels lodziņš pagraba vēdināšanai. Pamatus noslēdz uz galu liktu īpaši izgatavotu ķieģeļu rinda ar noslīpinātu stūri – resp., stūra vietā izveidotu piekto plakni. No ķieģeļiem virspamatu daļā mūrēti arī ēkas stūri, kā arī platā leņķī mūrētais savienojums Z un D apjomu sadures vietā (ielas pusē). Ēkas Z gala fasādē virspamatu daļā izveidota durvju aila – ieeja pagrabā, kā arī logs, kas aizmūrēts 2004. gadā. Pagraba ieejas un loga ailas izmūrētas no ķieģeļiem, kas analogi ēkas virspamatu A fasādē lietotajiem.

Virspamatus noslēdzošā ķieģeļu rinda un stūra mūrējums.
2025. gada foto

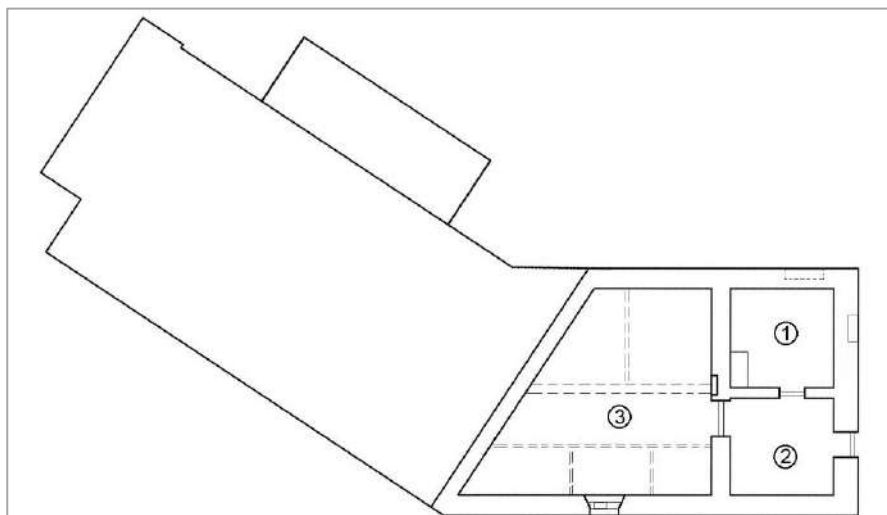

Aizmūrētā pagraba loga Z gala sienas virspamatos.
2025. gada foto

Ieeja pagrabā ēkas Z gala fasādes virspamatu daļā.
2025. gada foto

Zem vienas ēkas daļas – Z apjoma – jau sākotnēji ir izbūvēts pagrabs.

Pagraba shēma

Pagraba sienas mūrētas no akmeņiem (jaukts laukakmeņu un dolomīta radžu mūrējums), bet pārsegums veidots kā uz veidņiem mūrēta lēzena mucas velve, ko veido kaļķa javā mūrēti sarkanā māla ķieģeļi.

Pagrabs zem ēkas D daļas ar mūrētām sienām dalīts trīs nevienādās daļās, kuras, izmantojot elementāras, pavirši iebūvētas koka konstrukcijas, dalītas sīkākos nodalījumos. Pagraba velve ir veidota ļoti lēzena un, iespējams, nav īsti spējusi pildīt savu nesošo funkciju, uz ko norāda dažādos laika posmos veiktie to pastiprinājumi. Viens no tādiem ir arkveida ķieģeļu konstrukcija, kas, spriežot pēc ķieģeļu rakstura (krāsas un izmēriem), kā arī mūrēšanā izmantotās kaļķa javas, visticamāk, iebūvēta jau 20. gadsimta 30. gados vai tūlīt pēc Otrā pasaules kara. Jau jaunākos laikos (iespējams, 20. gs. 70. – 80. gados) kā velves pastiprinājums trešajā telpā, iebūvēta metāla siju (švelleris), kas nobalstīts uz speciāli būvētiem ķieģeļu stabiem, mūrētiem ar cementa javu.

Sākotnējais pagraba pārsegums – ar kaļķa javu mūrēta mucas velve. 2025. gada foto

Kādas vēlāk aizmūrētas ailas fragments vienā no pagrabu sadalošajām starpsienām. 2025. gada foto

Pagraba pārseguma velvi pastiprinoša arka – visticamāk, iebūvēta 20. gs. 30. gados. 2025. gada foto

Padomju laikā iebūvētais sākotnējās velves pastiprinājums – uz ķieģeļu stabiem balstīts tērauda švelleris. 2025. gada foto

Pagrabs, izņemot vienu telpu, sākotnēji, visticamāk, bija bez īpaša grīdas seguma – resp., tam bija bļietētas zemes grīdas. Vēlāk vienā no telpām grīda ir izlika no sarkanā māla ķieģeļiem, bet kad šis darbs veikts, nav zināms.

Ar ķieģeļiem ieklātā grīda
daļā no pagraba telpas Nr. 3.
2025. gada foto

Telpa Nr. 1, visticamāk, jau sākotnēji, bija ierīkota kaļķa klona grīda, tāpēc jādomā, ka šī telpa bija iecerēta nevis sakņu un citu pārtikas produktu glabāšanai, bet citām saimnieciskām vajadzībām – vai nu kā neliela darbnīca, vai, iespējams, lopu virtuve (jāatceras, ka Bauskas pilsētā vēl 20. gadsimta 60. un pat 70. gados tika turēti mājlopi). Spriežot pēc aizmūrētās durvjailas ēkas Z apjoma pagalma (R) pusē, šajā telpā sākotnēji bija iespējams nokļūt tieši no pagalma. Te saglabājusies arī kādas apkures ietaises (iespējams, mājlopu ēdiena vārīšanai nepieciešamās plīts) pamatne, kā arī divu sienā izmūrētu dūmvada atveres.

Uz telpas sākotnēji atšķirīgo funkciju norāda arī tās apdare – apmestas un ar baltu kaļķi krāsotas sienas, kādas nav nevienā citā pagraba telpā.

Sākotnēji šai telpai bijis arī ēkas Z fasādes cokola daļā izbūvēts logs, kas vēlāk aizmūrēts.

Iespējamā plīts pamatne pagraba
telpā Nr. 1
2025. gada foto

Dūmvada atveres
pagraba telpā Nr. 1.
2025. gada foto

FASĀDES

A fasāde

Galvenā, pret Baznīcas ielu vērsta ēkas A fasāde ir vidusdaļā viegli lauza, atkārtojot ielas līniju, un to veido divi savstarpēji platā leņķi savienoti apjomi.

Fasādes plastiku veido un rotājošo funkciju pilda no sienas plaknes nedaudz izvirzītas palodzes, logailu augšdaļā vertikāli likti ķieģeļi un vienkārša profilējuma sandrikiem. Mūrējums veikts kvalitatīvi, ekonomisko būvi padarot cienīgāku arī ar gaišo mūra šuvju aizpildījumu. Fasādes būtiska dekoratīvā sastāvdaļa ir augstie, nedaudz virs sienas līmeņa izceltie virspamati, kurus augšpusē noslēdz mūrēta josla no speciāli izgatavotiem ķieģeļiem ar noslīpinātu stūri.

No laukakmeņiem mūrēti pamati ar dekoratīviem sīkaku akmentiņu ielaidumiem. Redzams, ka ielas līmenis paaugstinājies un virspamatu dekoratīvas logailas no apkašdaļas daļēji aizsedz ieteves segums. 2025. gada foto

Skats uz A fasādes D daļu
2025. gada foto

Skats uz R fasādes Z daļu
2025. gada foto

Baznīcas ielas fasāde kopš uzcelšanas nav mainījusies. D apjomā ir piecas logailas, Z apjomā četras. Ļoti askētisko fasādi vēsturiski nedaudz bagātināja sešrūšu logi, kuru lielāka daļa apsekošanas laikā jau nomainīt ar baltiem PVC logiem bez dalījuma.

Vēsturiskā fotoattēla redzams, ka vismaz 1950. gados logu rāmji bijuši gaiši, bet ne balti, krāsoti. Uz fasādes nav konstatētas liecības par šī perioda vienkāršām ēkām ļoti tipisko logu slēgu esamību, ko varētu skaidrot ar ēkas novietojumu slīpā reljefā un ļoti augstajiem virspamatiem.

Z gala fasāde

Ēkas Z fasādi veido augsti, no dolomīta radzēm mūrēti virspamati, kuros ir ieeja pagrabā, un aizmūrēta logaile, pirmā stāva līmenī – divas logailes, bet jumtgale būvēta no vertikāli liktiem dēļiem, un tajā ierīkots mazs taisnstūra formas lodziņš bez spraišļojuma. Z fasādes mūrī redzami daudzi mehāniski bojājumi, ko, visticamāk, radījušas lodes un šāviņu šķembas 1944. gada augusta-septembra kaujās, kuru rezultātā Bausku ieņēma Sarkanās Armijas daļas.

Fasādē redzamas arī plaisas starp pagraba ieejas ailu un virs tās esošo pirmā stāva logu, kā arī izbrukusi pagraba durvju ailes A puses apmale – bojājumi, kas, iespējams, radušies Baznīcas ielas rekonstrukcijas darbu laikā, kad pēc daļas ielas trases grunts norakšanas, iespējams, zuda ēkas ZA stūra daļas pamatu stabilitāte.

Pašas būtiskākās izmaiņas šajā fasādē saistītas ar ēkas jumtgali (zelmini), kas tagad pilnībā mainījis savu veidolu. Ja pēc ēkas uzcelšanas zelminis, līdzīgi kā ēkas D gala fasādē, bija pilnībā mūrēts no ķieģeļiem, to gan virs ēkas pirmā stāva, gan gar abām jumta slīpnēm ietvēra dekoratīvas, no sienas plaknes izvirzītas ķieģeļu joslas, un tā vidū bija izmūrēta liela loga aila, tad tagad tas veidots kā skraji nagloti dēļu konstrukcija ar nelielu, jādāmā kaut kur atgūtu, lodziņu.

Visticamāk, ka sākotnējais zelminis smagi cieta jau minētajā 1944. gada augusta-septembra kaujās un pēc kara steigā tika aizstāts ar vieglu “pagaidu” konstrukciju. Plānojot ēkas atjaunošanas darbus, būtu vēlams apsvērt arī iespēju atjaunot sākotnējā izskatā šo zudušo ķieģeļu zelmini.

Ēkas Z fasāde mājas izpētes laikā. Attēlā redzami kara laika bojājumi, daļēji izbrukusi pagraba durvjaile, aizmūrētā pagraba logaile un dēļu klājs sākotnējās mūra jumtgales vietā. 2025. gada foto

Ēkas Z gala fasādes sākotnējā jumtgale.
19. gadsimta 90. gadi.
Izkadrējums no foto LNVK krājumā

Ēkas D gala fasādes fragments –
paraugs Z jumtgales atjaunošanai.
2025. gada foto.

R (pagalma) fasāde

Skats uz R (pagalma) fasādi.
2025. gada foto

Arī ēkas R fasādi veido zem plata leņķa savienotie Z un D apjomi. Šī fasāde laika gaitā ir piedzīvojusi vislielākās pārmaiņas.

R fasādes virspamati, pielāgojoties zemes līmenim, te ir ievērojami zemāki nekā A fasādē, turklāt Z daļā tie mūrēti no dolomīta radzēm, bet D daļā – no laukakmeņiem. Vertikāla robeža, ko iezīmē atšķirīgie materiāli, turpinās arī sienas daļā, kur vertikālo sadures vietu iezīmē gan nedaudz atšķirīgi ķieģeļi, gan kaut kas līdzīgs stūra mūrējumam. Tā kā dzegā šāda robeža vairs neiezīmējas, iespējams, ka ēku sākotnēji bija paredzēts būvēt līdz šai

vietai, bet celtniecības procesā domas mainītas un pieņemts lēmums to pagarināt līdz tagadējam apjomam.

Atšķirīgu celtniecības periodu sadures vieta
ēkas R fasādes D daļā.
2025. gada foto

Virspamatu noslēgums ar ēkas stūriem raksturīgo
ķieģeļu mūrējumu R fasādes D daļā.
2025. gada foto

Tieši R fasādē situētas visas ēkas ārdurvis, kuru ailas gan ir pārveidotas un kurās līdz mūsu dienām nav saglabājušās nevienas sākotnējās vērtnes.

Netālu no ēkas ZR stūra redzama aizmūrēta durvjaila, kur sākotnēji bijušas durvis ieejai apkurināmajā pagraba telpā. Kad šīs durvis aizmūrētas, izpētes laikā neizdevās noskaidrot, un tam nepieciešams veikt mūru zondāžas, kas inventarizācijas formātā nav paredzēts. Ārdurvju aila AD1 saglabājusies savā vietā, tomēr mūra labojumi liecina, ka aila sākotnēji bijusi platāka un augstāka (ar virsgaismu).

Aizmūrēta durvjaila
ēkas R fasādes Z galā.
2025. gada foto

Durvjaila AD1, kura sākotnēji
bijusi platāka un ar virsgaismu.
2025. gada foto

Pārvietotā durvjaila AD2 un logs
L15 sākotnējo durvju vietā.
2025. gada foto

Tagad pastāvošā durvjaila AD2 izveidota vietā, kur durvju sākotnēji nebija, savukārt ārdurvju aila, kas jau sākotnēji bija izmūrēta šajā ēkas daļā, atradās vietā, kas pārveidota par logailu L15.

Ārdurvis AD3 un AD4 uz dzīvokļiem Nr. 8 un Nr. 6 ir jaunas, ierīkotas 2020. gada pārbūvē. Sākotnējās ārdurvis uz dzīvokļa Nr. 8 telpām tagad atrodas 2020. gada pārbūvē paplašinātajā piebūvē, savukārt dzīvokļa Nr. 6 ārdurvis pārvietotas no piebūves Z fasādes uz A fasādi.

Ēkas piektās ārdurvis AD5 atrodas fasādes D daļā koka konstrukcijas kāpņu telpā, kura ved uz dzīvokli Nr. 10 bēniņstāvā un ir uzstādītas šī dzīvokļa izbūvēšanas laikā 20. gs. 70. gadu sākumā. Pie ārdurvīm AD1 un AD2, visticamāk, 20. gadsimta 30. gados ierīkoti betona pakāpieni. Pakāpieni pie ieejas AD4 un AD5 uzstādīti ēkas pēdējās pārbūves laikā.

20. gs. 30. gadu pakāpieni
un lievenis pie ieejas AD1.

Uz apakšējā pakāpiena saglabājusies arī tajā
iebetonēta metāla detaļa ielas apavu notīrīšanai.
2025. gada foto

Pie ēkas R fasādes D apjoma 2020. gadā uzcelta piebūve, papildinot vēsturisko vējtveri, kas te, visticamāk, bija uzcelts jau neilgi pēc mājas pamatapjoma uzbūvēšanas. Jaunuzceltā daļa pēc arhitektes D. Vīksnes projekta kopumā saskaņota ar ēkas vēsturisko veidolu, un tās fasāde apšūta ar flīzēm, kuras imitē sarkanā māla ķieģeļus.

D gala fasāde

Ēkas D gala fasāde.
2025. gada foto

D fasāde savā sākotnējā veidolā vairs nav apskatāma, jo lielāko tās daļu šobrīd aizsedz 20. gadsimta 70. gadu sākumā piebūvētā koka kāpņu telpas konstrukcija. Līdzīgi kā pārējā ēkā, arī D fasādi veido akmens mūra virspamati un ķieģeļu siena ar neredzamu izvirzītu joslu sienas augšdaļā un pa zeltiņa slīpnēm. Spriežot pēc 1948. gada uzmērījuma, fasādes R pusē sākotnēji bijis viens logs, un nevar izslēgt, ka logaila, līdzīgi kā Z gala zeltinī, varēja būt arī šajā galā, kur tās vietā, iespējams, tagad izveidotas durvis uz dzīvokli Nr. 10. Koka piebūves lielākajā daļā iebūvētas viena laidiena koka kāpnes, bet daļā šīs būves, virs betonētas atējas bedres atradās tā sauktā "sausā tualete".

Jumta konstrukcija, jumta segums

Ēku Baznīcas ielā 12 sedz vienkāršs, vidēji stāvs divslīpju jumts, kas lielā daļā ēkas (virs ēkas Z daļas un D daļas A puses) saglabājis sākotnējās konstrukcijas. Sākotnējās jumta konstrukcijas zudušas vietā, kur 20. gs. 70. gadu sākumā ēkas D daļas bēniņos tika izbūvēts otrā stāva dzīvoklis un kur jumta R pusē tās aizstājušas ievērojami lēzenākās pret pagalma vērsta jumta slīpnes konstrukcijas.

Pret pagalmu vērsts stāvāks un apakšdaļā zemāk par ēkas dzegu nolaists jumtiņš (viena slīpne) sedz daļu no ēkas D galā 70. gadu sākumā piebūvētās koka konstrukcijas kāpņu telpas, bet otru, aiz ēkas vidusass esošo šīs piebūves daļu, kurā bija izvietota tualete, sedz lēzena, pret A pusi vērsta jumtiņa slīpne.

Atsevišķs lēzens pret ēkas R fasādi perpendikulāri orientēts divslīpju jumtiņš šobrīd sedz ēkas D daļas pagalma pusē celto piebūvi, kuras D daļa tapusi ne vēlāk kā 20. gs. 20.–30. gados, bet Z daļa – saskaņā ar Dainas Vīksnes 2019. gadā izstrādāto projektu.

Skats uz ēku Baznīcas ielā 12 no Baznīcas ielas puses virzienā uz DR.

Daļēji redzams ēkas sākotnējā jumta siluets, kas šajā ēkas daļā saglabāties nemainīgs no mājas celšanas laika. 2025. gada foto

Skats uz ēku Baznīcas ielā 12 no pagalma puses virzienā uz ZA.

Attēla kreisajā pusē redzams ēkas D daļas sākotnējā jumta siluets, vidū – 20. gs. 70. gadu sākotne celtā bēniņu izbūve, ko pagalma pusē sedz ievērojami lēzenāka jumta slīpne, bet labajā malā – vienlaikus ar jumta izbūvi celtā koka konstrukcija kāpņu un tualetes telpas ierīkošanai, kuru sedz atsevišķs asimetrisks jumtiņš.

2025. gada foto

Piebūves projekts. 2019. gads,
arhitekta D. Vīksne

Jumta autentiskā mājas celšanas laika konstrukcija veidota bez krēsla (resp., spāres nebalsta vertikāli vai slīpi orientēti uz sijas novietoti balsti), un katrs tās spāru pāris balstās tikai uz ēkas garensienu augšdaļā iestrādātās attiecīgās sijas galiem.

Spāres izgatavotas kā taisnstūra šķērsgriezuma šķautņi, kuru garākās (gaterī apzāģētās) malas orientētas pa vertikāli, bet šaurākās, ar cirvi pietēstās, – pa horizontāli.

Spāru biezums caurmērā svārstās no 10 līdz 13 cm, bet augstums – no 17 līdz 18 cm.

Daļa spāru apstrādātas (apzāģētas un pietēstas) līdz puslīdz precīza taisnstūra šķērsgriezumam, bet daļai spāru to gabarīti nav regulāri, jo viena no sānu plaknēm var būt neregulāras formas (resp. – ar pilnībā nenožāģētu bomkanti).

Lai palielinātu jumta konstrukcijas izturību pret vertikālo slodzi (tā saukto sniega slodzi), katru spāru pāri ap 2 m augstumā virs bēniņu grīdas līmeņa savieno cits horizontāli orientēts šķautnis – tā sauktais saišķis jeb bendele. Arī saišķi ir šķērsgriezumā taisnstūrveida, un to šķērsgriezuma gabarīti svārstās no 6,5 x 15 līdz 8,0 x 15,5 cm.

Katra spāru pāra spāres augšdaļā satapotas, ielaižot tapas veidā izzāģētu vienas spāres galu

iezāgējumā otras spāres galā un nostiprinot šo savienojumu ar tam cauri veidotā urbumā iedzītu koka tapu. Līdzīgi veidots arī katra saišķa gala savienojums ar attiecīgo spāri, resp., saišķa galā izveidota tapa iestrādāta spārē iekaltā padziļinājumā un, līdzīgi kā jumta korē, fiksēta ar urbumā iedzītu koka tapu.

Lai jumtam izveidotu ūdens novadīšanai nepieciešamo pārkari pār ēkas garensienām, virs katras spāres tās apakšdaļā uzstrādāta tā sauktā uzspāre – augšdaļā virzienā uz leju paplatināts ķīļveida elements, kas ļauj veidot jumta pārkari un “iznest” to pāri ēkas dzegai. Lai novērstu jumta konstrukciju iespējamo izšķiešanos sānis, katrā jumta plaknē līdzās esošās spāres savstarpēji savienotas ar tām diagonāli pienaglotu dēli. Dēļu piestiprināšanai pie spārēm izmantotas rūpnieciski ražotas naglas ar “rūtotām” galvu virsmām, kas norāda, ka šis darbs veikts ne agrāk par aptuveni 1890. gadu.

20. gs. 70. gadu sākumā, iebūvējot ēkas D daļas bēniņos dzīvokli, autentiskā jumta konstrukcija lielākoties iznīcināta, bet tās atliekas grūti pieejamas, taču, spriežot pēc uz spārēm atrodamās numerācijas (marķējuma ar kalnu iecirstu romiešu ciparu veidā, kur pēdējo spāru pāri mājas Z galā rotā atzīme XXI), ēkas jumtam sākotnēji kopā bijis 21 spāru pāris. Desmit no tiem bija uzstādīti ēkas D daļā (līdz pagriezienam), bet 11 – Z daļā.

Skats uz ēkas jumta konstrukciju mājas Z daļā skatā no Z gala zelmiņa uz D.

Redzamas jumta spāres, kā arī pirmo spāru pāri savienošais saišķis (bendele).

2025. gada foto

Skats uz ēkas jumta konstrukciju mājas Z daļā.

Priekšplānā redzams spāru pāra savienojums jumta korē, kā arī sākotnējais, blīvi liktais un pārļaidu vai tā sauktajā klinkerplankojumā uznaļotais dēļu klājs, kas kalpoja kā pret sniega ieputināšanu veidots dakstiņu seguma apakšklājs.

2025. gada foto

Skats uz ēkas jumta konstrukcijas A slīpni mājas Z daļā.

Redzamas vairākas jumta spāres un tās savienojošie saišķi (bendeles), konkrēto jumta slīpni pret iespējamo izšķiešanos nodrošinošais, spārēm diagonāli pienaglotais dēlis un dēļu apakšklājs.

2025. gada foto

Skats uz ēkas jumta konstrukcijas R slīpni mājas Z daļā.

Redzamas vairākas jumta spāres un tās savienojošie saišķi (bendeles), konkrēto jumta slīpni pret iespējamo izšķiešanos nodrošinošais, spārēm diagonāli pienaglotais dēlis un dēļu apakšklājs.

2025. gada foto

Jumta konstrukcijas fragments (vieta, kur spārē ietapots saišķa gals) mājas Z daļas jumta A slīpnē.

Redzams gan konstrukciju savienojums ar savstarpēju ietapojumu un tam caururbtu tapu, gan ar galdnieka kaltu veidotais marķējums uz spāres un saišķa – romiešu cipari XII un XIII.

2025. gada foto

Jumta konstrukcijas fragments – vieta, kur viens no saišķiem skursteņa vietā pārzāgēts un tā funkcijas nodrošināšanai izveidota izmija – apzāgētā saišķa horizontālā slodze ar tam pienaglotas planks palīdzību pārnesta uz blakus esošajiem saišķiem. 2025. gada foto

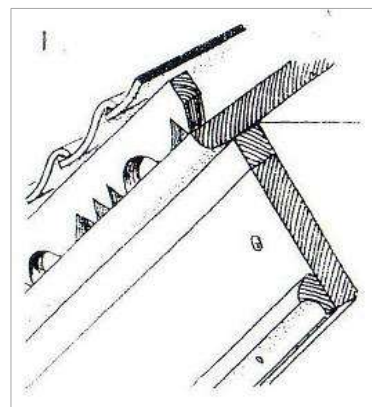

Tieši uz spārēm naglotā dēļu klāja fragments ēkas Z daļas A slīpnē. Redzams, ka klājs veidots no platiem, plāniem, zēmerētiem, gaterī zāģētiem dēļiem, kas viens virs otra uznagloti pārlaidu vai tā sauktajā klinkerplankojumā, aizsargājot bēniņus no zem dakstiņiem iekļuvušā mitruma un nodrošinot ūdens novadišanu notekrenē. 2025. gada foto

Skats uz ēkas jumta konstrukcijas R slīpni mājas Z daļā – līdzās 20. gs. 70. gadu sākumā celtās jumta izbūves Z sienai. Attēlā labi redzama (uz to norāda sarkanā bulta) uz konkrētās spāres uzstrādātā uzspāre. 2025. gada foto

Kā ēkas jumta segums šobrīd kalpo padomju laikā (jādomā, 20. gs. 70. gadu sākumā) reizē ar jumta izbūvi visai ēkai uzstrādātās gofrētā azbestcimenta (tautā saukta par viļņoto šiferi) loksnes, kas, visticamāk, naglotas uz autentiskajām vēsturiskā seguma latām. Uz to, ka starp jumta apakšklāja dēļiem un azbestcimenta loksniem atrodas latas, norāda fakts, ka jumta ārmalā, virs ēkas dzegas vēl tagad saglabāties tā sauktais robdēlis – šaurs dēlis ar simetriski izlocītiem izzāgējumiem gar apakšējo malu, kas bija gan dekoratīvs elements, gan kalpoja jumta apakšējās rindas dakstiņu apakšējās daļas atbalstīšanai. Robdēlis visā garumā saglabāties ēkas A (ielas puses) fasādē, abās mājas daļās, un daļēji – arī ēkas R (pagalma) fasādes pusē.

Robdēļa novietojums zem dakstiņu seguma. Robdēlis kalpoja kā atbalsts pēdējās rindas dakstiņu apakšdaļai.

Shematisks zīmējums no grāmatas:

Jansons, G. *Kurzemes pilsētu senās koka ēkas*. Rīga: Zinātne, 1982

Robdēlis ēkas R fasādē (pie ēkas D daļas ZR stūra). 2025. gada foto

Robdēļa fragments ēkas D daļas R fasādē. 2025. gada foto

To, ka ēkas jumts sākotnēji bija segts ar māla dakstiņiem, tāpat pierāda gan pāris vēsturisko fotoattēlu, kuros tie uz ēkas jumta redzami vēl 20. gadsimta 50. gados, gan liels skaits autentisko dakstiņu, kuri joprojām atrodami ēkas bēniņos un kuru klātbūtne tur izskaidrojama vienīgi ar jumta seguma mainītāju paviršību un nevēlēšanos aizvākt demontēto materiālu.

Saglabājušies dakstiņi pēc formas ir klasiski S veida jeb tā sauktie holandiešu tipa dakstiņi ar izmēru $35 \times 23,2$ cm un biezumu (izliekumā) 6,5 cm.

Skats uz ēku Baznīcas ielā 14. Priekšplānā redzama daļa no ēkas Baznīcas ielā 12. A fasādes, kā arī daļa no sākotnēji ēkas jumtu klājušā māla dakstiņu seguma. 20. gs. 50. gadu foto Bauskas muzeja krājumā

Ēkas sākotnējā jumta seguma māla dakstiņi ēkas D daļas bēniņos. 2025. gada foto

Ēkas sākotnējā jumta seguma māla dakstiņš. 2025. gada foto

Paskaidrojot, kāpēc zem dakstiņiem bija nepieciešams blīvi klātu dēļu apakšklājs, jāatzīmē, ka 19. gadsimta Kurzemes-Zemgales dzīvojamo ēku dakstiņu jumtiem bieži tika veidots divkārtš segums. 19. gadsimta beigās, kad, parādoties rūpnieciski ražotām un salīdzinoši lētām naglām, zem dakstiņiem sāka veidot iesegumu no plēstām skaidām, savukārt pirms tam šādu apakšklāju veidoja no vai nu spāru virzienā trinītī klātiem dēļiem vai dēļu klājumu pārlaidu jeb t. s. klinkerplankojumā, kā tas darīts ēkas Baznīcas ielā 12 jumtā. Šāds apakšklājs, protams, radīja papildus izmaksas, taču šādā gadījumā spraugas starp dakstiņiem nebija jāaizziež ar javu, kas prasīja papildus darbu, un, dakstiņu sadures vietās veidojoties sūcei vai pa dakstiņu spraugām ieputinot sniegu, ūdens pa šādu klāju notecēja līdz notekrenei un nenonāca ēkas bēniņos.

Ēkas bēniņos tās D daļas D galā (līdz 3. spāru pārim) saglabāties māla klons, kas likts uz, iespējams, sākotnējā triniša dēļu pārseguma.

Ņemot vērā, ka sākotnēji (kā tas redzams ēkas vecākajā, pirms 1900. gada O. E. Šmita uzņemtajā fotogrāfijā) arī mājas Z gala zelminis bija mūrēts no ķieģeļiem un tajā bija

izmūrēta pirmā stāva logu izmēram tuva logaila, iespējams, ka te jau sākotnēji bija paredzēts izbūvēt jumtistabu. Protams, nevar izslēgt, ka māla klona ierīkošanai varēja būt arī kādi citi, mums nezināmi iemesli.

Skats uz ēkas jumta konstrukcijas
A slīpni mājas Z daļā.
Skats uz A/DA.
Attēlā labi redzams arī šajā bēniņu daļā
iestrādātais māla klons, kas te klāts virs
trinīti liktiem dēļiem.
2025. gada foto

Skats uz ēkas jumta
konstrukcijas A slīpni
un no dēļiem nagloto
Z gala zelmini.
Labi redzams uz grīdas klātais
māla klons, kā arī lielās
spraugas starp zelmiņa dēļiem.
2025. gada foto

Skats uz vietu, kur labi redzams
ēkas Z galā saglabājies un
zem māla klona iestrādātais
trinīti likts dēļu klājs.
Skats uz Z.
2025. gada foto

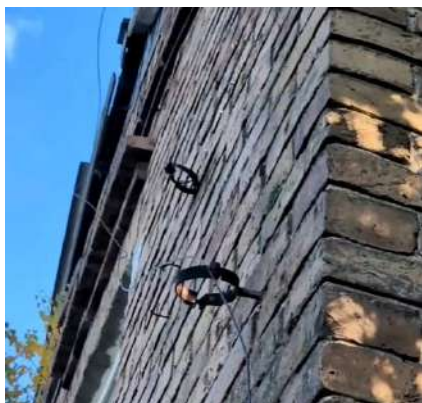
No dēļiem naglotā ēkas Z gala ārsienas zelmiņa fragments skatā no bēniņiem. Labi redzams, ka zelminis būvēts, taupot materiālu – dēļus liekot ar lielām atstarpēm, kuras sākotnēji sedza no ārpuses uznaģlotas listes. Tagad, kas lielākā daļa listu jau satrupējušas un nokritušas, pa spraugām bēniņos nonāk gan slīps lietus, gan vēja nests sniegs. Skats uz Z.
2025. gada foto

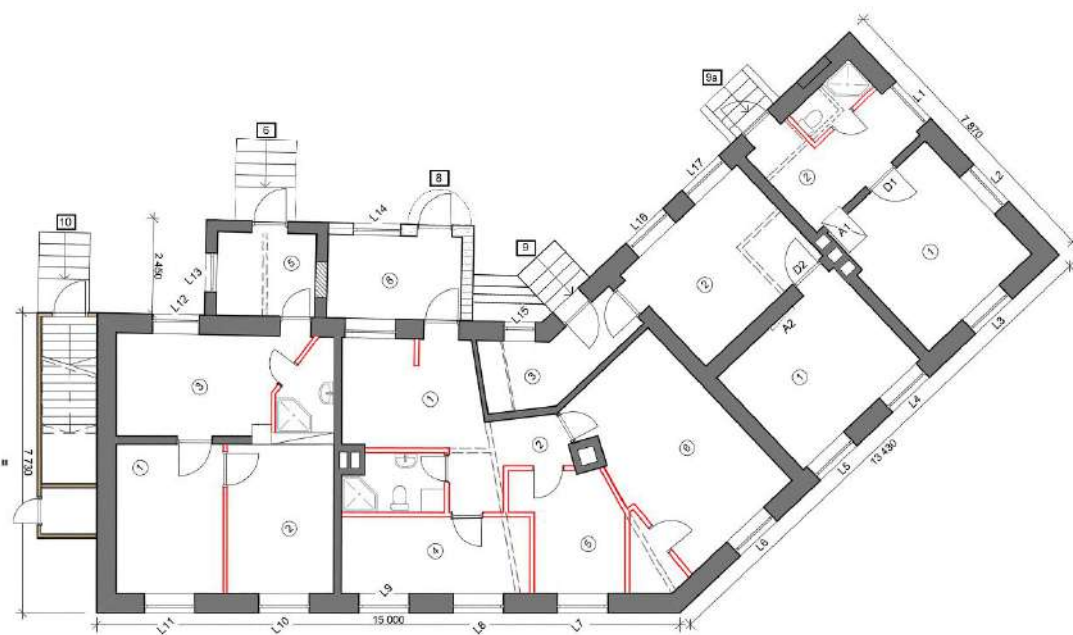
No dēļiem naglotā ēkas Z gala ārsienas zelmiņa fragments skatā no ārpuses (skats uz D). Labi redzams, ka zelmiņa sānu daļā saglabājušās arī dēļu spraugas nosedzošās listes, kas zelmiņa vidusdaļā gandrīz pilnībā zudušas. Labi redzami arī trupes bojājumi zelmiņa dēļu apakšdaļā.
2025. gada foto

Kā hronoloģiski pēdējo nozīmīgo faktu ēkas Baznīcas ielas 12 nama jumta sakarā jāatzīmē, ka šobrīd pastāvošais jumta segums cieta 2024. gada jūlija vētrā, kad tika norautas vairākas viļņotā azbestbetona plāksnes. Minētie bojājumi novērsti ar pašu ēkas iedzīvotāju spēkiem.

Noslēdzot jumta konstrukciju analīzi, jāaplūko arī lietussūdens notek sistēma un tās stiprinājumu elementi. Autentiskās notekrešnes nav saglabājušās, taču, balstoties uz šī laikposma analogijām, iespējams secināt, ka tās bijušas izgatavotas no cinkota skārda. Saglabājušies vairāki melnā metāla notekreņu kronšteini, kā arī ar skrūvi stiprinātas viras tipa iedzītņi – cauruļu turētāji. Ieteicams šos vēsturiskos elementus saglabāt; gadījumā, ja tie tiek aizstāti ar jaunizgatavotiem, autentiskie paraugi nododami muzeja krājumam.

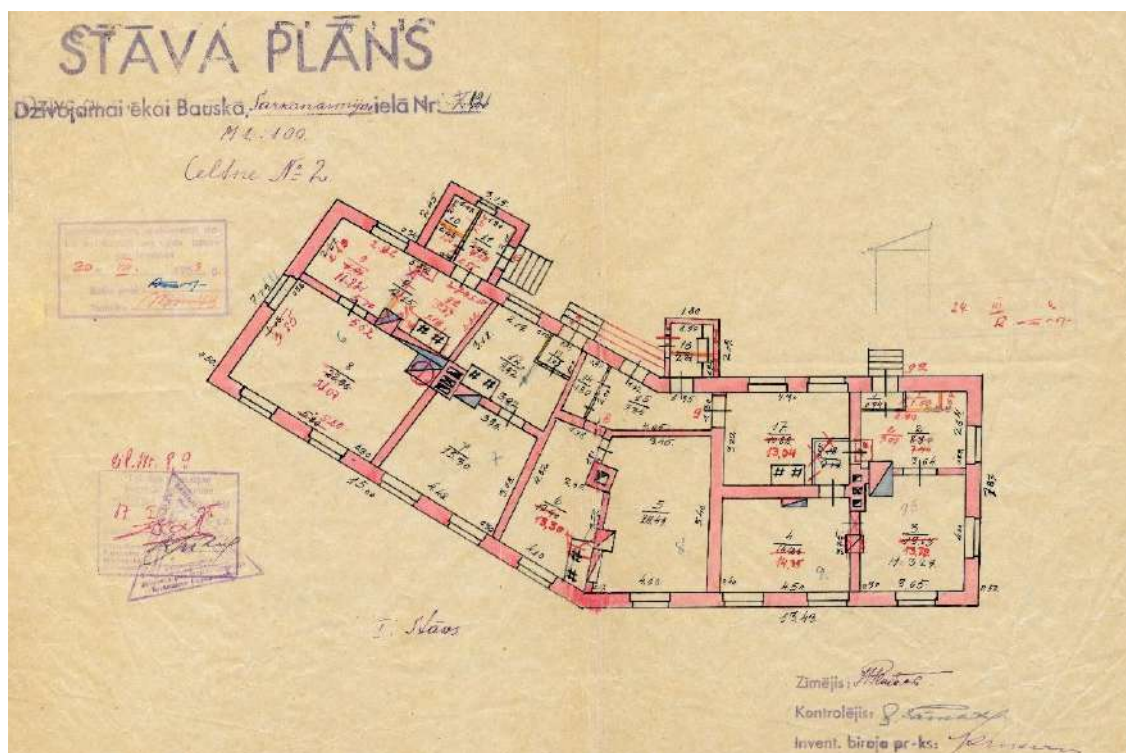

Melnā metāla skrūves-viras tipa iedzītņi – notekcauruļu turētāji un notekreņu kronšteini Z un R fasādēs.
2025. gada foto

Ēkas pirmā stāva plānojums. Ar raustītām līnijām norādītas nojauktās sienas, ar sarkanu – no jauna iebūvētās.

Ēkas plānojums (sk. stāvu shēmas) kopš tās uzcelšanas mainījies nebūtiski. Pētniecības laikā ēkā ir četri dzīvokļi pirmajā stāvā un viens bēniņu stāvā.

Ēkas plānojums 1948. gadā. Atsevišķu starpsienu nojaukšana un izmaiņas 1953. gadā marķētas ar sarkanu.

Dzīvokļu numerācija (Nr. 6, 8, 9, 9a un 10) un 1953. gada ēkas plāns ļauj secināt, ka kādreizējie dzīvokļi Nr. 7 un Nr. 8 apvienoti 2019. gadā veiktās pārbūves laikā.

Ēka, visticamāk, jau sākotnēji celta kā vairāku nelielu dzīvokļu īres nams, ko apliecina arī 20. gadsimta 30.–40. gadu sludinājumi vietējā presē. Piemēram, 1939. gadā te ticis izīrēts vienistabas dzīvoklis ar virtuvi, bet 1940. gadā piedāvāts īrēt vienu vai divas istabas lielu dzīvokli ar pagrabu telpu. Jau sākotnēji ēkā bijuši pieci ļoti nelieli dzīvokļi — katrā no tiem bijusi virtuve un viena istaba.

Vēsturiskā interjera apdare saglabājusies tikai fragmentāri. Var pieņemt, ka tik ekonomiskas būves gadījumā arī interjera apdare sākotnēji bijusi ļoti vienkārša. Dzīvokļos Nr. 6, Nr. 8, Nr. 9a un arī bēniņu stāva dzīvoklī Nr. 10 veikti rūpīgi iekštelpu remontdarbi, tādēļ iepriekšējo periodu apdares liecības saglabājušās tikai dzīvoklī Nr. 9.

Tur atrodami tapešu fragmenti, kas līmēti uz 1932. gada 27. maija laikraksta “Zemgales Balss”, kas liecina, ka 20. gs. 30. gadu pirmajā pusē šajā dzīvoklī veikts remonts.

Zem tapetēm līmētās
1932. gada avīzes fragments
dzīvokli Nr. 9, logailā L5.
2025. gada foto

Tapetes un tapetes apmale
dzīvokli Nr. 9, logailā L5.
2025. gada foto

Tapetes fragments kopā ar dekoratīvo augšdaļas joslu un avīzes fragmentiem demontēti un nodoti Bauskas muzejam kā liecība par interjeru apdari Bauskā 20. gadsimta 30. gados. Zem avīzes logailā saglabāties arī agrāka perioda krāsojuma fragments – smilšu krāsā vienlaidus krāsota siena, kuras augšdaļā bijis krāsains zaļi violets, ar trafaretu veidots ornamenti. Šis krāsojums datējams ar 20. gadsimta 20. gadu sākumu.

Zem tapetēm un avīzēm saglabājies dekoratīvā krāsojuma fragments dzīvoklī Nr. 9, logailā L5.
2025. gada foto

20. gadsimta 20. gadu sākumā ar trafaretu krāsotās joslas hipotētiska rekonstrukcijas skice (joslas kopējais augstums 11 cm).

Var konstatēt, ka arī padomju laikā veikti remontdarbi, kuru mērķis bijis uzlabot telpu energoefektivitāti – uz sienām uzstrādāta melna darvota pape, virs tās – dēļu klājs, tad apmetums un krāsojumi.

Dzīvoklī Nr. 9, logailā L5.
Redzama virs 1930. gadu tapetēm uzstrādātā pape, uznaļotie dēļi, skali un apmetums.
2025. gada foto

Inventarizācijas gaitā konstatēts, ka gandrīz visi ēkas autentiskie būvgaldniecības izstrādājumi laika gaitā ir nomainīti. Saglabājušies tikai atsevišķi autentiski elementi, kas sniedz priekšstatu par ēkas sākotnējo apdari un galdniecības darbu kvalitāti.

Durvis

No ēkas būvniecības perioda saglabājušās tikai vienas iekšdurvis – durvju kārba, apmales un pildiņa konstrukcijas durvju vērtne D2-1, kas atrodas starp dzīvokļa Nr. 9a virtuvi un dzīvojamo istabu. Durvis jau sākotnēji bijušas krāsotas ar lineļlas krāsu gaiši pelēkā krāsā.

Ēkas autentiskās rāmja pildiņa konstrukcijas iekšdurvis dzīvoklī Nr. 9a.
2025. gada foto

Iekšdurvju dzīvoklī Nr. 9a fragments.
Redzami vairākkārtēju krāsojumu slāņi,
senākais – gaiši silti pelēks.
2025. gada foto

Iekšdurvis dzīvoklī Nr. 9a,
apmale. 2025. gada foto

Iekšdurvis dzīvoklī Nr. 9a:
sākotnējais rokturis, slēdzene,
nosegplāksne. 2025. gada foto

Iekšdurvis dzīvoklī Nr. 9a,
sākotnējās stobrviras.
2025. gada foto

Vēl vienas vēsturiskas durvju vērtnes saglabājušās dzīvoklī Nr. 9. Tās ir rāmja pildīņu konstrukcijas durvis ar šim periodam raksturīgo četru pildīņu dalījumu, izgatavotas 1930. gados. Durvīm saglabājušās šī paša perioda stobrviras. Oriģinālā slēdzene, durvju rokturis un nasegplāksne ir daļēji zuduši vai aizstāti ar jaunākiem elementiem.

20. gs. 30. gadu durvju vērtne
dzīvoklī Nr. 9.
2025. gada foto

20. gs. 30. gadu slēdzene un
20. gs. 50. gadu rokturis
dzīvokļa Nr. 9 vērtņē.
2025. gada foto

20. gs. 30. gadu stobrviras
dzīvokļa Nr. 9 vērtņē.
2025. gada foto

2019. gada fotogrāfijā fragmentāri redzama arī viena no sākotnējām ārdurvīm. Lai gan attēlam ir nepietiekama izšķirtspēja, skaidri nolasāms, ka durvis bijušas vienvērtnes ar vienkāršu, horizontāli izvietotu virsgaismas lodziņu, dalītu trīs daļās. Inventarizācijas laikā šajā ailā atrodas iekšdurvis, un vēsturiskā vērtne ar virsgaismu jau bija likvidēta.

2019. gada foto, kurā vēl redzamas
sākotnējās ēkas ārdurvis (vērtne
mainīta) ar virsgaismu
(uz dzīvokli Nr. 8).
Foto I. Vidiņas īpašumā

Pārējās ēkas ārdurvis un iekšdurvis laika gaitā vairākkārt mainītas un nav uzskatāmas par kultūrvēsturiski vērtīgiem objektiem.

Logi

Skats uz R fasādes Z daļas logiem

No ēkas celšanas laika daļēji saglabāties tikai viens logs – **L4** ēkas Baznīcas ielas fasādē. Tas ir groplogs ar divām vertikāli dalītām vērtnēm apakšdaļā (sākotnējās) un ieliekamu, neveramu horizontālu vērtni augšdaļā (tā izgatavota padomju laikā).

Skats uz logu L4
ēkas R fasādē.
2025. gada foto

Loga L4 vērtnes
pogas formas
rokturis.
2025. gada foto

Apakšējās vērtnes kārbā stiprinātas ar viru kāšiem un stūreņu tipa virām. Apakšējo vērtnu stūreņiem ir noapaļoti gali, savukārt ieliekamās augšējās vērtnes stūreņi ir vienkāršāki, ar taisniem galiem, kas vairāk raksturīgi jau 20. gs. sākuma logu furnitūrai. Saglabājusies oriģinālā loga kārbā un daļa sākotnējās furnitūras: 4 vērtnu fiksatori, tā sauktie “spārniņi” (2 lielie un 2 mazāki augšējai vērtnes daļai), kā arī vērtnes pogas formas rokturītis. Iekšējo neveramie ziemas logi (priekšlogi) šajā ailā izgatavoti padomju laikā. Logam **L5** ir padomju laika vērtnes, taču uz tām pārmontēta daļa oriģinālās furnitūras: fasādē 4 viru kāši un stūreņu viras uz apakšējām vērtnēm, 4 stūreņi augšējai vērtnēi, iekšpusē 4 vērtnu fiksatori (2 lielie un 2 mazāki augšējai vērtnes daļai), kā arī 20. gadsimta 30. gadu krampītis. Ziemas logs šajā ailā ir ar pilnīgi atšķirīgu, neregulāru dalījumu, iespējams, aizgūts no kādas citas celtnes.

Skats uz logu L5 no R fasādes puses un tā ieliekamo ziemas logu no telpas puses.
2025. gada foto

Nākamie senākie logi ēkā ir pagalma puses logi L16 un L17, kuri izgatavoti 20. gadsimta 30. gados. Tie ir groplogi ar T veida dalījumu un trim vērtnēm: no kurām apakšējās ir vertikālas, bet augšējā – horizontāla, katra dalīta divās rūtīs. Ārējās vērtnes veras uz āru, bet iekšējās (ziemas logi) – uz iekšu. Uz šo logu apakšējām vērtnēm pārmontēta daļa vēsturiskās furnitūras – celtniecības perioda viras un stūreņi. Uz abiem logiem kopā ir seši viru kāši ar stūreņu virām un viens kāsis, kura vira nav saglabājusies. Iekšpusē uz vērtnēm uzstādīti 20. gs. 30. gadu vērtnu fiksatori – katram logam pa sešiem. Uz loga L16 augšējās vērtnes ir saglabāties arī viens spārniņa tipa fiksators.

Logi L16 un L17 skatā no pagalma (R) fasādes.
2025. gada foto

19. gadsimta “spārniņa” tipa
vērtnes fiksators.
2025. gada foto

20. gs. 30. gadu vērtnes fiksators.
2025. gada foto

20. gs. 30. gadu vērtnes fiksators.
2025. gada foto

Logs L15 izgatavots 20. gadsimta 70.– 80. gados.

Bēniņu stāva dzīvokļa vannas istabā saglabājies neliels lodziņš, kas ielikts 20. gs. 70. gadu sākuma pārbūves laikā.

Logs L15:
Attēlā pa kreisi – skatā no pagalma (R)
fasādes puses,
attēlā pa labi – skats no telpas puses.
2025. gada foto

Pārējie ēkas logi (L1, L2, L3, L6–L14) ir nomainīti pret baltiem PVC logiem bez dalījuma. Šie logi neatbilst ēkas vēsturiskajam arhitektoniskajam raksturam un nekādā veidā neatspoguļo sākotnējo būvgaldniecības elementu proporcijas un materiālus.

Ēkas malkas apkures sistēma organizēta ap trim skursteņiem.

Vēsturiski ēka bijusi apkurināta ar podiņu krāsnīm un malkas plītīm. Neviena no sākotnējām apkures ietaisēm līdz mūsu dienām nav saglabājusies.

Senākā krāsns atrodas dzīvoklī Nr. 9a. Tā ir brūni glazēta podiņu krāsns, visticamāk, iebūvēta 20. gs. 30. gados. Podiņi, iespējams, izgatavoti Miltiņa podniecībā Bauskā.

Glazētu podiņu krāns dzīvoklī Nr. 9a
2025. gada foto

Konkrētajā krāsnī iebūvētās čuguna lējuma durtiņas ir vecākas, izgatavotas 19. gadsimta beigās – 20. gadsimta sākumā (ne vēlāk par 1914. gadu), uz ko norāda uzraksts uz iekšējām durtiņām kirilicā: “Рижск. герм. дверь”. Durtiņu ražotājs nav zināms, taču ir skaidrs, ka 20. gs. 30. gadu krāsnī tās izmantotas atkārtoti, aizgūstot no vecākas apkures ietaises.

19. gadsimta beigu – 20. gadsimta sākuma krāns durtiņas
20. gs. 30. gados mūrētajā krāsnī.
2025. gada foto

Dzīvoklī nr. 9 saglabājusies arī ļoti vienkārša plīts un neglazētu podiņu sildmūris, kas, arī, visticamāk, būvēti 20. gadsimta 30. gados.

No neglazētiem podiņiem mūrēts
un krāsots sildmūris un plīts
dzīvoklī Nr. 9.
2025. gada foto

Pārējo dzīvokļu apsildei šobrīd tiek lietotas mūsdienu apkures ierīces – lokālas centrālāpkures malkas krāsnis, kurām nav kultūrvēsturiskas nozīmes.

Secinājumi, rekomendācijas

Secinājumi

Ēka Baznīcas ielā 12 ir nozīmīga Bauskas 19. gadsimta beigu apbūves sastāvdaļa. Ēkas arhitektoniskais veidols un fasādes detaļu kvalitāte ļauj kvalificēt to kā samērā vienkāršu, tipisku, tomēr vizuāli pievilcīgu “ķieģeļu stila” būvi, turklāt jāatzīst, ka tā līdz mūsu dienām nonākusi visai labā, maz pārveidotā stāvoklī. Papildinājumi (bēniņu un vējtvera izbūves R fasādē) skatā no Baznīcas ielas ēkas vēsturisko tēlu nav mainījuši.

Lai gan precīzu ēkas celšanas gadu nav izdevies noskaidrot, analizējot pieejamo informāciju, konkrētu arhitektonisko elementu pielietojumu un izmantotos būvniecības paņēmienus, jāsecina, ka tā, visticamāk, būvēta 19. gadsimta pēdējā desmitgadē. Neskatoties uz to, ka ēka pastāv jau vairāk nekā simt divdesmit gadus un šajā laikā ir zaudējusi daudz autentisko elementu – sākotnējos logu rāmjus, lielāko daļu iekšdurvju u. c., jāatzīst, ka kopumā ēka ir maz pārveidota. Tā joprojām ir kultūrvēsturiski vērtīga celtnie, kas atspoguļo sava laika estētiskos ideālus un būvniecības tradīcijas.

Ēka ir labi saglabājusi sākotnējo kopējo apjomu un, daļēji, fasāžu noformējumu (īpaši fasādēs, kuras vērstas uz publisko telpu un redzamas no Baznīcas ielas puses), kas nozīmē, ka tā arvien ir svarīga pilsētas ainavas sastāvdaļa un, sakārtojot celtnes veidolu, tai ir iespēja kļūt par nozīmīgu šīs pilsētas daļas vizuālu akcentu.

Laika gaitā zudušos ēkas elementus – dakstiņu jumta segumu un koka logu rāmjus – ir iespējams atjaunot (resp., ieviest tiem vizuāli analogus), kā paraugu izmantojot gan ēkā vēl esošos autentiskos elementus, gan vēsturiskas analogijas no Bauskas vecpilsētas būvēm.

Rekomendācijas

Veicot ēkas fasāžu remontu, jāparedz virspamatu mūrējuma un fasāžu dekoratīvo elementu tehnisko sakārtošanu, bojāto vai trūkstošo ķieģeļu un akmeņu vietās iebūvējot oriģinālam atbilstoša izmēra, krāsas un faktūras ķieģeļus un akmeņus, turklāt, mūrēšanu veicot ar kaļķa-grants javu.

Ēkas ziemeļu fasādē, restaurējot pagraba ieejas durvju aillas, jāatjauno autentisko ķieģeļu apmaļu mūrējumu, kā arī jāpārmūrē agrāk aizmūrētā logaila, par paraugu izmantojot autentiskās virspamatu logailas.

D apjoma jumta izbūves Z gala sienu, kas segta ar ruberoīda loksnēm, aizstāt ar šīs izbūves D gala sienai analogu ķieģeļu mūrējumu.

Vietās, kur izskalojies vai zudis sākotnējā ķieģeļu mūra šuvju aizpildījums, to jāatjauno, izmantojot vēsturiskajam šuvju materiālam un tehniskajam aizpildījumam identisku kaļķa javu un apstrādes paņēmienus.

Atjaunot Otrā pasaules kara laikā nopostīto ēkas ziemeļu gala jumtgali (resp., uzmūrēt no ķieģeļiem), veidojot to analogu ēkas dienvidu gala jumtgales sākotnējam risinājumam.

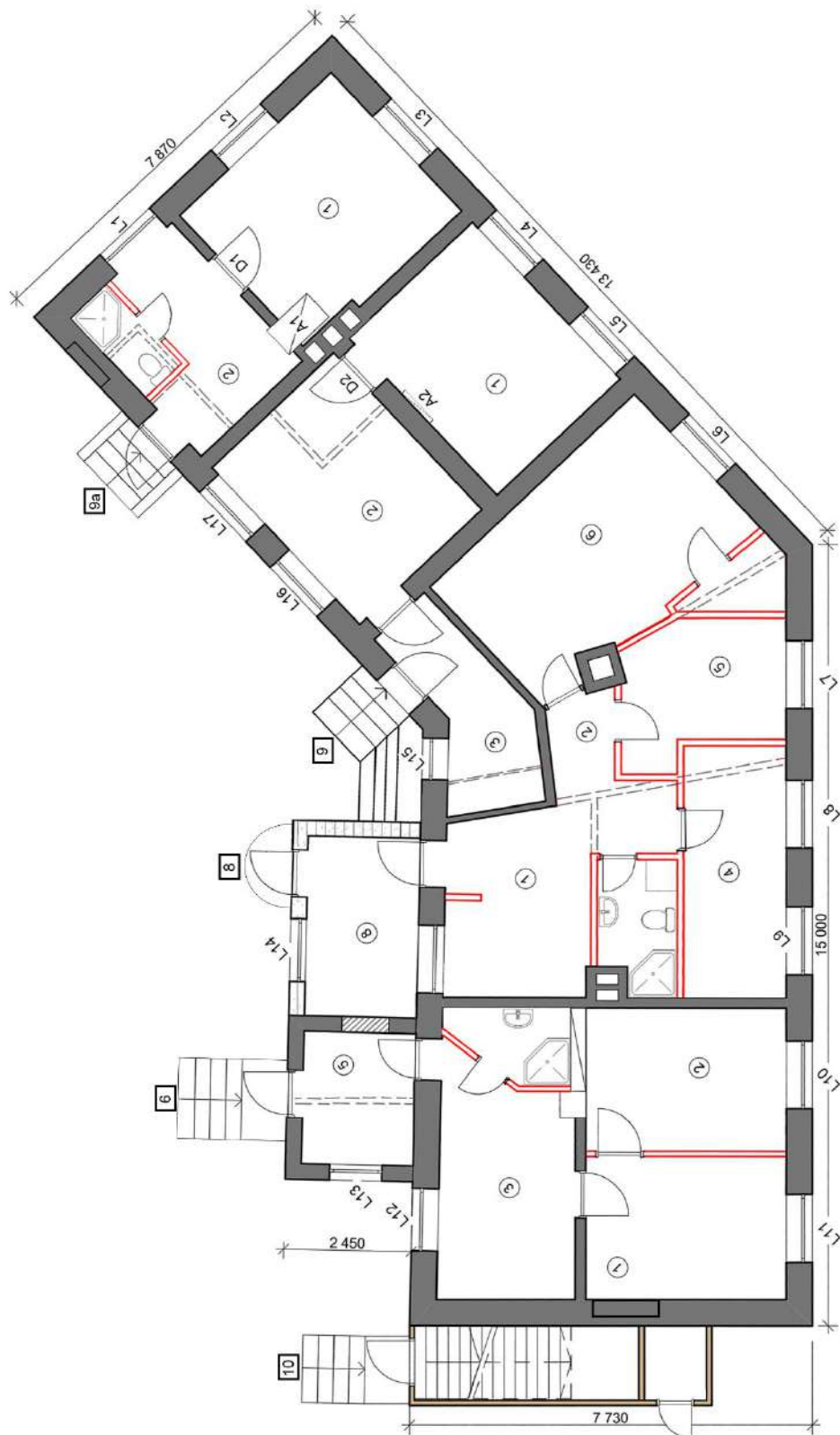
Atjaunot vēsturisko jumta segumu, ieklājot sākotnējās jumta plaknes ar māla S veida (holandiešu tipa) dakstiņiem. Saglabāt oriģinālo robdēli vietās, kur tas saglabājies un no jauna izgatavot analogu vietās, kur tas zudis. D apjoma bēniņu izbūves jumta plakni ieklāt ar metāla skārdu, tā krāsu izvēloties analogu pagalma vējtvera jumta seguma materiālam.

Ja finansiālie apsvērumi šobrīd neļauj visā ēkā veikt esošo logu nomaiņu pret vēsturisko izskatam atbilstošiem sešdalītiem koka logiem, ieteicams vismaz nodrošināt logu vizuālu vienotību, nomainot tehniski nolietotos logus pret analogiem jau esošajiem PVC logiem (ar vienādu dalījumu un rāmju krāsu).

Ilgttermiņā vēlams plānot pakāpenisku visu ēkas logu nomaiņu pret sākotnējiem logiem identiskiem koka logiem, ievērojot to konstruktīvos risinājumus, oriģinālās proporcijas un dalījumu.

Veicot ēkas ziemeļu fasādes remontu un bojātās pagraba ārdurvju aillas pārmūrēšanu, ieteicams saglabāt esošās dēļu durvis un to furnitūru.

Ja aillas izmēri remontdarbu laikā mainās un esošo durvju izmantošana nav iespējama, jaunā vērtne izgatavojama vēsturiskajai analogā konstrukcijā, ievērojot vēsturisko durvju montāžas principus un dēļu platumus.

Ēkas pirmā stāva plāns ar marķējumiem

Izmantotie avoti

LNA LVVA

Bauskas muzeja materiāli

Publikācijas presē

ОФИЦИАЛЬНАЯ
ЧАСТЬ. Officieller
Theil. 1875.09.10
Курляндские
губернские
ведомости =
Kurländische
Gouvernements
Zeitung

32) von der Besitzerin des in **Bauske** sub
Nrs. 172, 173, **180** und 241 belegenen
Immobilis Dorothea Feher,

Zeitung für Stadt
und Land, Nr.172
(31.07.1888)

Bauske.
Habe mich als practischer Arzt hier-
selbst niedergelassen. Wohne gr. Kirchen-
strasse, Haus **Ollmann.**
Sprechstunden: 8—10 Uhr Vorm.
" 3—4 " Nachm.
Dr. med. L. W. Cruse.

Valdības Vēstnesis,
Nr.267 (22.11.1920)

Jelgavas apgabalteesa,
pamatodamās uz šawa nolēmuma no 9. novembra
š. g., uzaizina to personu, kuras rofās atrobas
obligācija, ingroseta 13. aprīlī 1910. gadā, šem
šurnālā Nr. 43 uz Jahnim **Šhibeifam** pee-
derošo **Bauskas** pilsetā nekustamo īpašumu šem
hipoteku Nr. 180, eesneegt to šai teesai **weena**
mehneša laikā, škaitot no šubinajuma eespee-
šanas beenas „Waldības Vēstnesī“, un šanemt
no parahdneeka **Šhibeifa** eemaksatos 2628 rbf.
70 šap. Obligācijas nepeeneschanaš gadījumā, teesa
peh3 minetā termina notezeschanaš atšihš to par
išnihzinatu un parahdneekam **Šhibeifam** at-
wehles prašt parahda bšehšanu šemes grahmatās.
Jelgavā, 11. novembrī 1920. g. № 15404.
Breeschsehdetajs **Šalens.**
Sekretars **Šandersons.**

Zemgālietis, Nr.58
(12.03.1921)

Sludinājums.
Jelgavas argabala teša, pamatojamās
uļ šawa nolehmuma no 18. februara
1921. g. dara šinamū wišpahribai, ka
parahds oehz obligazijas koroboretas 13.
aprili 1910. g. šem Nr. 43 uļ
Jahnim Schibeifam
veederofchā **Bauskas** piifehtas nekustama
ihpaschuma šem hipotekas Nr. 180, —
atfihis par šamafatu un luhdšejam
Jahnim Schibeifam dota teešiba prašit
šā hipotekas parahda dšehšanū jemes
grahmatās. 7233
Jelgawā, 9. martā 1921. g.
Preešchfehdetaja b.: **Fr. Königswalds.**
7233 Sekretars: **Sandersons.**

Bauskas Vēstnesis,
Nr.48 (01.12.1939)

Mazāks 1 istabu
dzīvoklis
ar virtuvi, izd. L. **Baznī-**
cas ielā 7.

Bauskas Vēstnesis,
Nr.17 (24.10.1941)

Rokdarbu drēbe
(Kongress) 7. X. nozaudēta ceļā no Išlices pag.
nama līdz Mariannas muižai. God. atradēju
lūdz drēbi pret pateicības algu nodot **Bauskā,**
L. Baznīcas ielā 7, O. Žibeiks.

Bauskas Vēstnesis,
Nr.13 (29.03.1940)

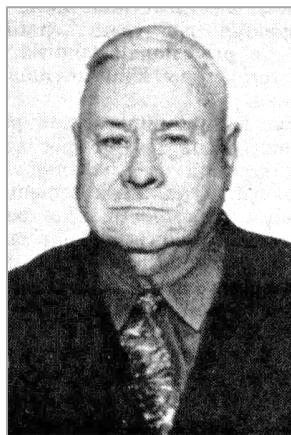
1—2 istabu
dzīvoklis,
ar virtuvi un pagraba
telpu, izdodams L. **Baz-**
nīcas ielā 7.

Bauskas Vēstnesis,
Nr.47 (27.11.1942)

Radioaparātu,
2 vai 3 spal., bateriju,
vēlas pīkt. Piedāvāt
L. **Baznīcas ielā 7, Vē-**
verim.

Latvijas
Arhitektūra, Nr.4
(01.04.1940)

K e z b e r s, J., arch., Bauskā, L. Baznīcas-ielā 7, tālr.
darbā 196.
No 1938. līdz 1940. gadam Bauskas apriņķa būvinspektors
Bauskas Vēstnesis, Nr.14 (08.04.1938)

Jānis Ķezbers dzimis 1905. gada 10. augutā.

1930. gada 19. jūlijā laulājies ar franču filoloģijas studentu Elvīru Vilhelmīni Ķezberi, dzim. Grasbergs (1905–1985). Ģimenē izaudzināti divi bērni – Inta Lude, dzim. Ķezbers (1931–2007) un Ivars Jānis Ķezbers (1944–1997), politiķis, 6. Saeimas deputāts.

1934. gada 19. decembrī beidzis Latvijas Universitātes arhitektūras fakultāti. Strādājis kā vadošais, galvenais arhitekts Cēsis, **Bauskā**, Rīgā, Ventspilī. Pensijas laiku pavadījis Ventspilī. Miris 1985. gada 17. aprīlī, apglabāts ģimenes kapu vietā Rīgas 2. Meža kapos.

Izraksts no Bauskas saistošajiem noteikumiem

Bauskas novada domes saistošie noteikumi Nr. 20, pieņemti Bauskā 2023. gada 26. oktobrī (prot. Nr. 13, 5. p.), izdoti saskaņā ar likuma “Par kultūras pieminekļu aizsardzību”²⁴ panta otro daļu

Par Bauskas novada pašvaldības līdzfinansējumu kultūras pieminekļu saglabāšanai

Pašvaldības līdzfinansējums tiek piešķirts šādiem darbiem:

- 5.1. arhitektoniski mākslinieciskās inventarizācijas vai arhitektoniski mākslinieciskās izpētes sagatavošanai – līdz 90 %, bet ne vairāk kā 2000 euro;
- 5.2. tehniskā apsekojuma vai atzinuma sagatavošanai – līdz 90 %, bet ne vairāk kā 2000 euro;
- 5.3. arhitektūras pieminekļa, vēsturiskās apbūves, tās daļas vai mākslas pieminekļa konservācijas vai restaurācijas būvniecības ieceres dokumentācijas vai tam pielīdzināma dokumenta (konservācijas/restaurācijas programmas) sagatavošanai – līdz 90 %, bet ne vairāk kā 5000 euro;
- 5.4. arhitektūras pieminekļa, vēsturiskās apbūves ēkas fasādes vēsturiskās apdares konservācijai vai restaurācijai – līdz 80 % no tāmes, bet ne vairāk kā 5000 euro;
- 5.5. arhitektūras pieminekļa, vēsturiskās apbūves ēkas autentisko būvgaldniecības izstrādājumu konservācijai vai restaurācijai vai zudušo būvgaldniecības izstrādājumu atjaunošanai atbilstoši arhitektoniski mākslinieciskās inventarizācijas/izpētes rekomendācijām – līdz 80 %, bet ne vairāk kā 5000 euro;
- 5.6. arhitektūras pieminekļa, vēsturiskās apbūves ēkas **oriģinālā jumta seguma restaurācijai vai vēsturiskā seguma atjaunošanai atbilstoši arhitektoniski mākslinieciskās inventarizācijas/izpētes rekomendācijām** – līdz 80 % no tāmes, bet ne vairāk kā 10 000 euro;
- 5.7. arhitektūras pieminekļa, vēsturiskās apbūves ēkas konstrukciju konservācijai vai restaurācijai – līdz 80 % no tāmes, bet ne vairāk kā 10 000 euro;

5.8. arhitektūras pieminekļa, vēsturiskās apbūves ēkas fasādes autentisko dekoratīvās apdares detaļu konservācijai vai restaurācijai – līdz 80 % no tāmes, bet ne vairāk kā 5000 euro;

5.9. publiski pieejama mākslas pieminekļa, arhitektūras pieminekļa, vēsturiskās apbūves ēkas interjera apdares un iekārtas elementu konservācijai vai restaurācijai – līdz 80 % no tāmes, bet ne vairāk kā 5000 euro.

Līdzfinansējuma saņemšanai var pieteikties Objekta īpašnieki, kas atbilst Saistošajos noteikumos izvirzītajām prasībām.

AKTS

par arhitektoniski mākslinieciskās inventarizācijas laikā iegūtajiem artefaktiem

Biedrības “Baznīcas 12” pilnvarotā persona Inguna Vidiņa un ēkas Bauskā, Baznīcas ielā 12 arhitektoniski mākslinieciskās inventarizācijas (turpmāk – AMI) veicēja Ina Līne sastāda šo aktu par sekojošo:

Ēkas Bauskā, Baznīcas ielā 12 arhitektoniski mākslinieciskās inventarizācijas laikā objektā ir iegūti Bauskas pilsētas arhitektūras vēsturei nozīmīgi artefakti, kas apliecina ēkas kultūrvēsturisko vērtību un būvvēstures attīstību.

1. oriģinālais jumta seguma māla dakstiņš,
māls, 35×23,2 cm, biezumu (izliekumā) 6,5 cm, 19. gs. beigas

2. tapetes un tapetes apmales fragments,
Papīrs, 122,5×24,5 cm, 20. gs. 30. gadu pirmā puse.

Minētie priekšmeti tiks nodoti Bauskas muzejam.

(Inguna Vidiņa)

(Ina Līne)